

Foto: Lovisa Lindberg, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Söderås missionshus

Söderås missionshus ligger beläget på en höjd med utsikt mot Siljan söder om Rättvik. Stora salen i missionshuset är utsmyckad med påkostade takmålningar gjorda 1903. Söderås missionshus byggnadsminnesförklarades 2009.

Beskrivning

Historik

Byggnaden uppfördes 1877 med hjälp av gåvor och frivilliga dagsverken från församlingens medlemmar. Missionshuset fick sin nuvarande gestaltning vid den omfattande om- och tillbyggnad som gjordes 1903. Missionshuset har en mindre och en större sal. Den lilla salen sägs motsvara storleken på det ursprungliga missionshuset innan tillbyggnaden 1903. I den större salen finns påkostade takmålningar och ett rikt arkitekturbundet måleri, utfört av målaren Lars Kers från Lima i Leksand.

Miljö

Söderås missionshus är beläget intill riksväg 80 i Söderås med en storslagen utsikt över Siljan. Mellan Söderås by och Siljan breder ett sluttande odlingslandskap ut sig.

Figur 1. Missionshuset uppfördes 1877. Foto: Lovisa Lindberg, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Byggnad

Den enkla nygotiska byggnaden är orienterad i väst-östlig riktning och har ett utskjutande entréparti i norr. Timmerstommen är uppförd i en och en halv våning och vilar på en sockel av bearbetade naturstensblock. Fasaderna är klädda med liggande fasspontpanel och bröstpanel av stående dito. Dekorerade omfattningar omger de smala, spröjsade fönstren. Sadeltaket är täckt med rödmålad, falsad skivplåt. Entrén artikuleras av två kannelerade pilastrar samt en fronton som kröns av ett förgyllt kors.

I bottenvåningen ryms stora och lilla salen, kök, predikantrum samt trapphus. På övre våningen finns den före detta vaktmästarbostaden och en mindre samlingslokal. På tomten finns förutom missionshuset också en uthusbyggnad som uppfördes under 1920-talet.

Stora salen smyckas med fond- och takmålningar gjorda av Lars Kers (1867–1945) från byn Lima i Leksand. Förlagorna till målningarna hämtades ur Gustav Dorés illustrerade familjebibel. Salen är dessutom försedd med ett rikt arkitekturbundet måleri som bland annat utgörs av varierade schabloner vilka kompletteras med frihandsmåleri, språkband och andra typer av dekorativt måleri.

Figur 2. Östra gaveln. Foto: Lovisa Lindberg, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Figur 3. Den rikt utsmyckade huvudentrén, krönt av ett gyllene kors. Foto: Lovisa Lindberg, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Figur 4. Stora salen har höga spetsbågiga fönster. Foto: Lovisa Lindberg, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Byggnadsminnesförklaring

Motivering till byggnadsminnesförklaringen

Söderås missionshus har ett högt kulturhistoriskt värde och vittnar om den samhällsförändring som ägde rum under 1800-talets senare del då väckelserörelsen växte fram. Missionshusen kom att spela en central roll för rörelsens utveckling och dess ställning i samhället.

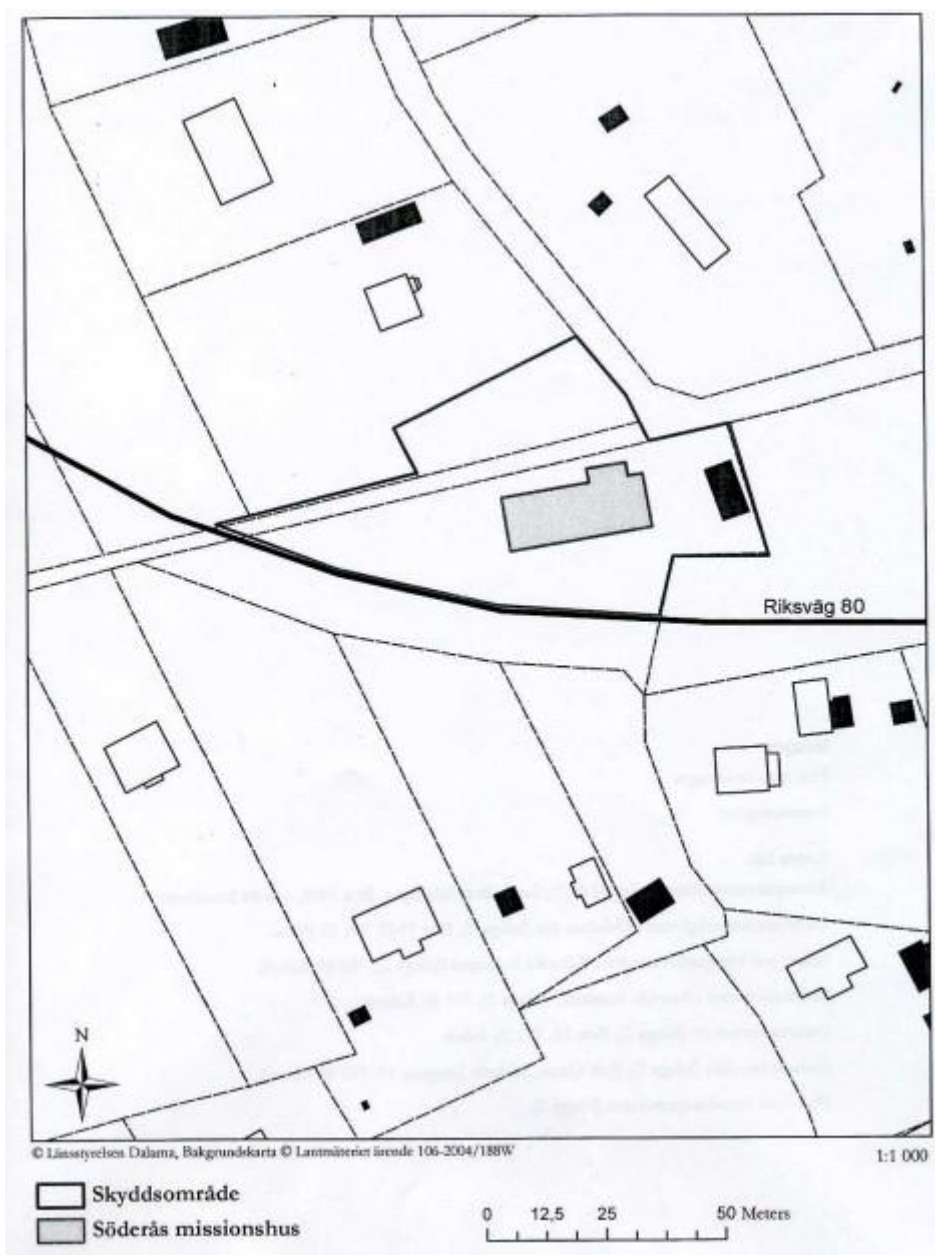
Stora salen i Söderås missionshus är genom sina konstnärliga utsmyckningar, framför allt fond- och takmålningarna, särskilt värdefull.

Skyddsbestämmelser

1. Byggnaderna får inte rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras till sin exteriör.
2. Ingrepp får inte göras i missionshusets stomme, ursprunglig planlösning, äldre fast inredning eller ytskikt.
3. Missionshusets stora sal får inte förändras. Fond- och takmålningarna får inte tas bort eller på annat sätt förändras.
4. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
5. Det område som på situationsplanen avgränsas med svart linje får inte ytterligare bebyggas. Inom området får inte heller sådana åtgärder vidtas med mark och vegetation att karaktären förvanskas.

Samråd skall ske med länsstyrelsen i frågor som rör vård och underhåll av byggnader och område.

Om särskilda skäl föreligger för att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsföreskrifterna får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML lämna tillstånd till sådana förändringar.

Figur 5. Byggnadsminnets skyddsområde markerat med svart linje. Ur beslut 2009.12.14.

Administrativa fakta

Kommun: Rättvik

Fastighetsbeteckning: Söderås 14:18

Byggnadsminnesförklaring: 2009.12.14

Tillgänglighet: Cafeverksamhet bedrivs sommartid. Kan upplevas som en del i kulturmiljön i Söderås.

[Byggnadsminnesförklaring Söderås missionshus beslut 2009.12.14](#)
[Söderås missionshus i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister](#)